

T.a.v. de heer H.C. van den Brink
Laageinderweg 16
3774 TD Kootwijkerbroek

Datum 14 mei 2014
Kenmerk BE/2014/043/r
Uw kenmerk Email d.d. 6 mei 2014
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Radboudweg 9 te Rhenen

De heer H.C. van den Brink is voornemens om het pand aan de Radboudweg 9 te Rhenen te slopen in het kader van herontwikkeling. Omdat de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde flora en fauna heeft de gemeente Rhenen dit te toetsen. De heer Van den Brink is wettelijk verplicht onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels een ecologische QuickScan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

De Van den Brink heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Radboudweg 9 te Rhenen, gemeente Rhenen (provincie Gelderland) (figuur 1). De directe omgeving van de locatie bestaat uit woningen en woonwijken. Ten westen van de locatie, op een afstand van ca. 100 m is de autoweg N233 gesitueerd. Ten oosten en zuidoosten zijn het Ouwehands Dierenpark (500 m) en natuurgebied de Grebbeberg (1 km) gelegen.

De locatie bestaat uit een voormalig bedrijfspand met daaromheen een verwaarloosde tuin en toegangspaden. De panden zijn opgetrokken met metselstenen en hebben een spouw. Op enkele plaatsen zijn de muren afgewerkt met houten delen. De daken zijn afgedicht met een bitumen dakafdekking en zijn op de meeste plaatsen afgewerkt met een trespa daklijst. De tuinen zijn ingeplant met gedomesticeerde soorten, door de verwaarlozing hebben inheemse soorten zich spontaan gevestigd.

Figuur 1 De rode lijn weergeeft de locatie en omvang bij benadering van de planlocatie. (Bron: Google Earth)

Functieverandering en effecten

De beoogde ontwikkelingen leiden tot sloop van het huidige pand en de ontwikkeling van een aantal woningen. In het kader van deze ontwikkelingen zullen allerhande sloop- en bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd. Indien effecten te verwachten zijn aan de hand van specifieke werkzaamheden worden deze bij de resultaten nader besproken. Alle thans aanwezige (ecologische) functies komen geheel te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De QuickScan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 8 mei 2014. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 6/8 bewolkt, 12° Celsius en windkracht 2-3 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder en strikt beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). De begroeide delen van de planlocatie bestaan uit voormalige perken en een achtertuin. Door leegstand van het pand en verwaarlozing van de tuin en perken zijn deze op veel plaatsen overwoekerd (figuur 1). De achtertuin is grotendeels begroeid door gewone braam. Op de gehele planlocatie heeft zich verder spontaan een kruidachtige vegetatie ontwikkeld die, behoudens gewone vogelmelk (Ff-wet tab. 1), bestaat uit algemeen voorkomende en niet beschermde soorten (tabel 1). In de achtertuin staat een berk en in de voortuin staan twee doorgesloten leilinden. Op basis van habitatpreferentie, landelijke verspreiding en huidige situatie kunnen negatieve effecten ten aanzien van zwaarder en strikt beschermde vaatplanten worden uitgesloten.

Tabel 1 Waargenomen vaatplanten op de planlocatie

Nederlandse naam	Latijnse naam	FF-wet
Brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	-
Berk	<i>Betula spec.</i>	-
Gele Hoornpapaver	<i>Glaucium flavum</i>	-
Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>	-
Gewone es	<i>Fraxinus excelsior common</i>	-
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	-
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	tab. 1
Gewone smeerwortel	<i>Symphytum officinale</i>	-
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>	-
Klein kruiskruid	<i>Senecio vulgaris</i>	-
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	-
Klimop	<i>Hedra spec.</i>	-
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	-
Linde	<i>Tilia spec.</i>	-
Moeras-vergeet-mij-nietje	<i>Myosotis scorpiodes</i>	-
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	-
Robertskruid	<i>Geranium robertianum</i>	-
Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>	-
Straatgras	<i>Poa Annua</i>	-
Struisvaren	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	-
Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	-

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. Op basis van habitatpreferentie en landelijke verspreiding kan gesteld worden dat slechts algemeen voorkomende soorten zoals: egel, konijn, marter- en muisachtigen in meer of meerder mate gebruik maken van het plangebied. De locatie heeft een te beperkte omvang om een essentiële functie te vervullen voor grotere in het wild levende zoogdieren.

De zeer matige (a)biotische factoren van de planlocatie, beperkte omvang en hoge mate van verstoring in de directe omgeving hebben een sterk negatief effect op de aanwezigheid van zoogdieren. Het ontbreken van sporen bevestigt dit beeld. Het is aannemelijk dat de planlocatie een essentiële functie vervult voor zwaarder en strikt beschermde zoogdieren.

Vleermuizen

Elke vleermuis stelt min of meer specifieke eisen aan zijn leefomgeving. Hierin wordt onderscheidt gemaakt tussen verblijfplaatsen en functionele leefomgeving. Veel soorten geven als verblijfplaats expliciete voorkeur aan bomen of gebouwen. De functionele leefomgeving bestaat vaak uit verschillende elementen met als belangrijkste pijlers vliegroutes en foerageerhabitat/routes. Gebouwbewonende vleermuizen kunnen de spouw (o.a. via open stootvoegen), kierende kantplanken, ruimte achter luiken, etc. gebruiken als verblijfslocatie. Het gehele pand is aan de buitenzijde geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen. Er zijn geen locaties die in aanmerking komen als potentieel geschikt.

De achterliggende tuin wordt mogelijk door vleermuizen gebruikt tijdens foerageervluchten. De directe omgeving van de locatie is structuurrijk, de locatie is niet dermate specifiek en omvangrijk dat een belangrijke rol in deze aannemelijk is. Gelet op de mogelijke functie van gebouwen in de directe omgeving, de ruimtelijke structuur en de habitatvoorkeuren van vleermuizen is het aannemelijk dat de locatie geen essentiële betekenis kan hebben voor een soort. Significant negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen worden niet verwacht.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving (km-hok) is het voorkomen bekend van: kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, bruine kikker, poelkikker, bastaardkikker en ringslang (Creemers & Van Delft, 2009).

De planlocatie heeft mogelijk een beperkte functie als dagverblijfplaats/foerageergebied voor algemene soorten als bruine kikker en gewone pad. Voor de strikt beschermde soorten (Ff-wet tab. 3); kamsalamander, rugstreeppad en ringslang geldt dat de locatie om uiteenlopende redenen geen geschikt biotoop is. Betreffende kamsalamander geldt dat in de directe nabijheid geen geschikt habitat aanwezig is; grote diepe stilstaande geïsoleerde wateren met dichte watervegetatie, bosrijk struweel en overgang van agrarisch gebied naar bos. Voor rugstreeppad geldt dat een pioniersstadium of vergelijkbare omstandigheden (o.a. akkerbouwgebieden, moestuinen) essentieel zijn. Ook in de directe omgeving is geen aantoonbaar geschikt habitat aanwezig. aangaande ringslang is de locatie matig geschikt omdat relatieve voedselarme wateren, geprefereerde habitattypen als heide, laagveen en halfnatuurlijk grasland en vochtige hoge dichte vegetatiestructuren niet of in zeer beperkte mate aanwezig zijn. Significant negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden niet verwacht.

Vissen

Er zijn geen voorgenomen ingrepen van toepassing met betrekking waterlichamen. Effecten op vissen kunnen worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de planlocatie zijn geen typische waardplanten of andere specifieke landschapselementen aangetroffen. De flora op de planlocatie kan op foerageervluchten door allerlei insecten en dagvlinders worden gebruikt als voedselbron, tijdelijke verblijfplaats en voorplantingslocatie (waardplant). Met name omdat slechts algemeen voorkomende kruiden voorkomen en typische habitatkenmerken ontbreken, is aannemelijk dat de locatie geen specifieke betekenis heeft voor beschermde insecten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn op de geen vogels waargenomen. Jaarrond beschermde nestlocaties zijn tevens niet aangetroffen. Omdat geschikte gebouwen en oudere hogere bomen ontbreken op de planlocatie, worden deze ook niet verwacht. De daken van het pand zijn ongeschikt voor huismus en gierzwaluw. De bomen en struiken kunnen door algemeen voorkomende (kleine) zangvogels worden gebruikt als broedlocatie. In het kader van de algemene Zorgplicht wordt geadviseerd, indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden (15 maart – 15 juli), de locatie eerst te controleren op broedgevallen.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 kilometer zijn de Nationale Landschappen/Parken de Veluwe, Rivierengebied en Utrechtse Heuvelrug, Natura 2000 gebied de Uitwaarden Neder-Rijn en diverse EHS structuren gelegen (synbiosys.alterra.nl). De voorgenomen ontwikkelingen zijn van relatief kleinschalig karakter en op dusdanige afstand van beschermde EHS gebieden dat negatieve effecten (externe werking) kunnen worden uitgesloten.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaardere en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd wordt in het kader van de algemene Zorgplicht geadviseerd, alvorens te controleren of er sprake is van broedgevallen.
- De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene en beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht.
- Gezien het, naar verwachting, uitblijven van significant negatieve effecten, mits gewerkt wordt zoals aanbevolen, leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Ff-wet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Literatuur

Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravin)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites

www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze notitie voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Hoogachtend,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE

KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie bestaat uit voormalig bedrijfsgebouw aan de Radboudweg 9 te Rhenen. In de voortuinen zijn groeiplaatsen van gewone vogelmelk aangetroffen.

Figuur 2 Klimop en braam hebben delen van het pand en de tuin overwoekerd.

Figuur 3 De achtertuin is grotendeels overwoekerd door gewone braam. Op de overige plaatsen groeien algemeen voorkomende kruidachtige flora.

Figuur 4 Aan de zuidzijde van de planlocatie grenst een sportschool (op de foto links). Het tussenliggende pad is begroeid met o.a. gele hoornpapaver.